

inportantea

JAKIN'en urteroko billera

Garrantzi apartekoa gertatu da aurten JAKIN taldeak urtero egiten duen billeratxoa. Aldizkariarentzat eta euskal irakurle guztientzat. Horregatik, irakurleari eskatzen diogu, ez ditzala ohartu gabean pasa horrialde hauek, billeraren kronika antzekoa eta bertan sortu zen giro berriaren agerbide izan nahi dutelarik.

Zuzendaritzak aurretik zabaldu zuen deiar erantzunez, talde polita batu gñan agorraren 10'ean, Oñati'ko Bidaurreta'n, apaiz, praille ta laikoen artean. Beren ezin etorria adierazi zuten: Abel Muniategi'k (kartaz), Xabier Lebe ta Rafael Egiguren'ek (hitzez biok). Ez zen agertu Donosti'ko apaizgaien eta Urretxu'ko pasiotarren ordezkariak.

Billera aldizkariaren Zuzendaritzak prestatuta zegoen, Arantzazutik. Presentazio gisan, billeraren nundik norakoa finkatu eta beste zenbait obserbazio egin nahirik, hitz haue'an mintzatu zen Olaberria adiskidea:

"JAKIN'en barnetik ikusten ditugun zenbait prolema aztertzeke ta, ahal den neurrian, danon artean prolema horiek erabakitzeko asmoz antolatu dugu billera. Argia atera nahi genduke bertatik eta, ahal bada, erabaki ta konpromixo konkretu balzuetara iritxi behar dugu"... "Billera, hemen, danon artean eratu ta egosiko dugu, eztabaidan, elkar-hizketan. Hortarako, interesdun ikusten diren gai guz-

tiak merezi duten zabaleroan eta irikitasunean sakonduz. Baña, hitz onetan gelditu ez gaitezen, jomuga eta xede konkretu batean jartzea komeni zaigu begiari, hau da: **JAKIN aldizkariaren eta mogimendua-ren gaurko eginkizunean**".

Beste puntutxo bat ere hasieratik argitzea prexixo zela, adierazi zuen. Hain zuzen: **JAKIN orain artean eraman dutenen postura aldizkariaren aurrean**. Alegia, JAKIN ez dela ia —ez duela izan behar— fraille ta apaizgaien kaseta soilik. Suplentzi-lana izan dela eurena, orain artekoa. Ta, heldu dela ordua subsidiario eginkizuna esku egokietan uzteko. Honekin ez zen esan nahi, noski, Euskal-herriko elizgizonek zer egifik ez daukatenik aldizkari ta mogimendu hontan. Bai, egiteko astuna ta behar beharrezkoa gaiñera: esate baterako euskal arimaren Jaungoikoarekiko hartueman bereziak aztertzen eta euskal teologi bat gorpuzten. Dena eginkizun baita oraindik eremu hontan. "Baña beste zenbait prolema ta egungo Euskal-herriaren kezka ez dira gure eginkizun, direktoki behintzat, baizik laikoenak".

Honekin, JAKIN'ek aspaldidanik eman nahi izan duen pauso beharrezkoa adierazi nahi zen: ots, aldizkariaren deszentralizazioa eta desklerikalizazioa, teorikoa bakarrik ez, praktikoa batez ere. JAKIN "euskal gazteriaren" mogimendua bada, logikari jarraituz DANONA da; beraz, euskaldun guztion artean osatu beharrekoa.

Aski ezaguna da sarritan holamoduzko billerlan —eta guk ba genuen hontaz esperientzia zerbait— eman ohi den akatsa: dibagazioa eta lortu nahi denaren kontzientzi garbirik eza, azkenean elkar ezagutzearekin eta ikustearekin ez dela gutxi konklusio konformista ateratzeko... Zori onez, bildur hau harrika batean uxatu genuen gure artetik, oraingoan. Erabaki konkretuetara iristeko amorru bizi bat nabari zan Oñati'ko billerlan parte hartu zuten oroen baitan. Horregatik, billera hau pentsa zitekean azkarrena ta teknikoena gertatu zen.

Elkar-hizketa giroa sortu bezain laister, lehenengo puntuari ekin zitzaion.

1. JAKIN'en EGITURA, ARIMA ta IDEIALOGIA...

Gaur egun, Herri oroek daukate beren prensa. Gero ta prensa hobeagoa. Ta, besteak beste, euskaldunon birtuterik handiena puntu hontan, inprobisazioa dela esan ditekete. "Z. Argia" mailla batera iritxi zen, orain zenbait urte. Berdin JAKIN. Baña zein da gure aldizkariaren prolema mundua eta postura prolema horien aurrean? Nola atera ditekete aurrera kaseta bat egitekorik, esateko xede edo plan berezirik gabe?

Aldizkari batek, bere baitan tendentzi batean itxi gabe, postura hartu behar du egungo gizarteko zenbait gertakizunen aurrean, batera ala bestera, ezkerrean ala eskubira joaz. Irakurleari **iritzia formatzen** lagundu. Honetara jokatzen dute itxurazko aldizkari mo-

derno guztiak. Aldizkariaren ideologia hau editorial sakonen bidez zertzen dute, batez ere, nahizta beste horrialdetan barna ideologi eta iritzi desberdineko artikulueri leku egin. Hala izan behar du, gainera, egungo gizarte pluralistan.

Ta eremu hontan dauka JAKIN'ek ere bere posibilidaderik handiena eta egitekorik premiazkoena: euskaltzaletasunaren une kritiko eta kezkatu huntan batzuen eta besteen lokarri bilakatuko den funtzeko giroa sortzen lan egitean.

Saiets hontatik begiratu, argi dago ezer gutxi egin dela orain-daiñokoan, kontzientziaz behintzat. Zer egin ditekete?

Puntu honek, programako inportanteena izaki, diskusio aberatsa ta interesgarria altxa zuen. Azkenean, erabakiak hartu ziren.

Ora'n arteko egitura zeharo aldatuz, aurrerakoan lau atal edo sekzio berezi eramango ditu JAKIN'ek:

1º atalean: Editorialak.

Bat edo bi. Politikaz, kristautasunaz, euskeraren defentsaz, zientziaz, sozial arazoaz tabar... izan ditezke. Dena dela, egungo proletarikari eta situazio berrieri bidera ateratzen saiatuko dire editorialak.

Editorial hauek, oso pentsatuak eta taldean elaboratuak edo taldeak aztertuak behar dute izan, ez pertsona baten iritzi partikularrak. Aldizkariaren pentsa-moldea beroiek adieraziko dute.

2º atalean: Artikuluak.

Artikuluek emango diote zenbaki bakoitzari gitarra ta berezitasuna. JAKIN kultura aldizkaria delarik, milla gai diferenteetat gerta ditezke. Politika, soziologia, erlijioa, artea, poesia... Betiere egunerokoetan baiño sakonago erabilliak, eta ensaio estiloan ahal izatea.

Herriaren iritzia libertatean formatzeko, atal honek ekilibrioa biltzen saiatu behar zuela onartu zen. Hau da, artikulua guztiak ez ditezela izan iritzi edo tendentzi batekoak. JAKIN'ek debate edo polemikarako "tribuna libre" antzeko izan behar du. Izan ere ba dago-ta holako zerbaiten premia egungo euskaltzeleonean artean, postura zerratuak alde batera utzi, ta benetakoprolemak elkarrekin eta egun argitan dialogatzen hasteko.

Tema edo gai bakoitza eragille baten kargu ta menpean uztea pentsatu zen. Eragille zenbait bertan izendatu ziren:

Rikardo Arregi: politika jeneralerako.

Karlos Santamaria: zientzia ta pentsamenturako.

Andoni Lekuona: soziologiarako.

Xabier Kintana: biologi ta eboluziorako.

Ibon Sarasola: literatur, poesi, zine ta teatorako.

Jose Antonio Arana: euskal legedi ta kondairarako.

Ez dire guztiak hauek, ba, beste zenbait (e.b. erlijio arazo ta Elizaren mogimendurako) billeraz kanpo izendatzeko gelditu ziren.

Eragillearen eginkizuna mugatu nahirik, bere zatiaren motorra

bezela izan behar duela, esan zen. Berak egin ez arren, eragin egin behar du, besteak lanera bultzatu. Laburki: 1) bakoitzak bere zatia animatu, 2) ediorialen osaketan parte hartu, 3) bere gaiean zenbaki bereziak pensatu, 4) bere zatirako laguntzaille edo kolaboradore talde batekin egin.

3° atalean: Informazioa, Kronikak, Komentarioak.

Laburki, biziki ta objetiboki emanak. Atal hau osatzeko zerrenda bat presentatu zuen norbaitek:

- * Politika mundialean: azken bi hillabeteetan gertatu diren gerta-kizun eta aldakuntza nabarmenen laburpenak, Gogoan izateko datoak, egunak.
- * Certako edo etxeko politika konketuaren arazoak eta zer ikusiak. —Españiar legediaren "reflejoak", ekonomi gorabeherak, sozial arazoak, tabar. (Dena informazio gisan). —Españiako ideia mogimendua, aldizkarietako polemikak eta prensan emandako informazio eta barriak aztertuz.
- * Teknika, zientzia ta literatur "nobedadeak", mundu zabalean.
- * Mogimendu europa-zaleen ahalegiak.
- * Elizaren kronika: azken aldian gehien aizatu diren gertaerak, ideiak eta polemikak. Erljiozko ideien martxa munduan.
- * Euskal literatur eta kultur bizitzaren aztarrenak. Sariketa epaien kritikak etab.

4° atalean: Liburuén iritziak edo bibliografia.

Zenbaki bakoitzean lau-bost reseña kontzientziz egiñak, eta garantzizko liburuétaz. Berdin euskal liburu argitaratu berriekin.

Esanaz gairera, urtean zehar zenbaki berezi horietako bat argitaratzea erabaki zen ("Cuadernos para el Diálogo" hillerokoak egi-ten duen antzera). Eragille saiatuen kontu gelditzen da lan hau.

Lehenengo puntu honen konklusio bezela: JAKIN'ek bere ideia berezlekin osaturiko programa serio bat presentatu behar du euskal kultura alorrean. Ez ideia zeharo determinatuekin (ba hau ez litzake posible, ezta komeni ere), baiña bai pentsamentu aski pertsonalekin. Hau guztia sinzeritatean eta egiazki egin ditekcan neurrian, noski.

2. TALDEA LEHENBIZI LORTU BEHARREKOA...

JAKIN'ek programa bikain hau beteko badu —baiña ez nolanañi, baizik egungo Euskal-herriak merezi duen tamañan—, talde edo redakzio-ekipo sendo bat sortzea, beste irtebiderik ez da ikusten.

Orain arteko Zuzendaritzak argi aitortu zuen bere eziañ aldizkariaren programazio berria itxuraz aurrera ateratzeko. Talde konprometittu bat, beraz, zenbaki bakoitzaren bizkarrezurra aurrez tajutuko duena. Bati eta besteari lanak, artikuluak eskatzeko eskubidearen jabe. Merezi dutenak argitaratu, ta gairuntzekoak baztertze

eskubide berdifiarekin. Bi edo hiru hillez behin elkarrekin biltzeko konpromixoarekin.

Hasiera batean, JAKIN talde hau zati bakoitzerako izendatu diren eragilleek osatuko dutela, onartu zen. Taldea urtero aldatu ditekete, hala behar izan ezkeru. Taldearen lehenengo batzarra Gabonetarako jarri zen. Eguna ta biltokia pertsonalki adieraziko dire bere egunean.

3. ZABALKUNDEA edo PROPAGANDA.

Elkarrekin bazkari legea egiteko tartetxo bat hartu ondoren, arratsaldez beste puntu bat ikutu zen, arras inportantea hau ere.

Apenas propagandarik egin duen JAKIN'ek gaur arte. Halare, pozgarri da azken aldi hontan berez datorren arpededunen ugaritzea, ta areago aldizkari hau minori batena zelarik. Bera da euskal kontzientzia eta kultura gosea egunetik egunera azitzen dijoanaren adieragarririk bikaiñena. Baiña zihur gaude euskaldun asko ta askok oraindik ez dutela ezagutzen. Ta, errebista hobeagotzen joango bada, beharrezkoa da arpededun berrien laguntza.

Erabaki konkreturik hartu ez bazan ere puntu hontan, euskal Ikastoletatik eta "Z. Argiaren" zabaltzaileengandik lortu ditezken erreztasunak estudiatu ziren. Prolema hontaz Jose Luis Agirre ta Felix Etxeberria'rekin pausatiago mintzatzeko gelditu gifian, berokiek diranez maixu zabalkunde kontuan.

Hau izan zen gutxi gora-behera jakinlarien azken billerako giroa. Baiña, amaitu aurretik, argipen bat egin beharrean arkitzen gera irakurleari. JAKIN'en programazio berria ez da kolpe batean lortuko. Oraindik falta diren aurtengo zenbakiak —hiru—, esate baterako, lehengo itxuran joango dire. Baiña, datorren urtetik, beste zerbait aski diferentea izango dela espero dugu JAKIN: euskaldunen benetako kultura kaseta. Hala bedi.

JAKIN'ek.